

ידי ניפוח, [שמנפח את העפר בפיו לפני רגליו כדי לבודקן].

רבי יהודה אומר: מערבין לכהן אפילו בין הקברות,

מפני שיכול לחוץ [לעשות מחיצה בינו ובין כ-א הקבר] **ולילך ולאכול**, שיכול ליכנס מבעוד יום למקום שנתנו שם עירובו על ידי שידה תיבה ומגדל [דהיינו, באמצעות מיני עגלות, החוצצות בפני טומאת הקבר, ומותר לכהן ליכנס בתוכם לבית הקברות], וליטול העירוב ולאכול.

אבל אם אינו יכול ליכנס לשם, אין להתיר — אף לתנא קמא הסובר שאם ראוי הוא לאחריני שפיר דמי, ועל אף שראוי הוא לישראל — מפני שכשנותנו בין הקברות, הוי ליה "הוא במקום אחד, ועירובו במקום אחר".

אבל אם האדם המערב יכול לקחתו אלא שאין הוא ראוי לאכילתו [אבל הוא ראוי לאכילת אדם אחר] חשיב שפיר "הוא ועירובו במקום אחד".

גמרא:

אמר רבי יוחנן: אין למדין מן הכללות. כל היכא דתנן "כלל", אין הכונה שאין יוצא מן הכלל. דאיכא "כלל" שלא דקדק התנא בדבריו, ויש דברים שאינם באותו כלל.

ולא מיבעיא היכא שלא הוציא התנא שום דבר מן הכלל, אלא **אפילו במקום שנאמר כלל**, והוסיף בו התנא "חוץ מדבר פלוני", שהיה משמע שלבד מדבר פלוני הכל בכלל, אפילו הכי אין למדין הימנו.

[כדי שיוכלו להוציא מן הבתים שבחצירות אל המבוי המשותף לכל החצירות].

חוץ מן המים ומן המלח שאינם נחשבים מזון.

ויסודו של העירוב בנוי על כך שדעתו של אדם היא כי מקום קביעותו ודירתו הוא המקום שבו נמצאים מזונותיו. הלכך מזון בעיניו ולא מים או מלח.

ב. **והכל מיני מזון ניקח בכסף מעשר שני** [שהעלהו לירושלים, ואמרה תורה: ונתתה הכסף בכל אשר תאווה נפשך], **חוץ מן המים ומן המלח**. ובגמרא מפרש טעמא.

ג. **הנודר הנאה מן המזון, מותר במים ומלח**. החלק השני:

מערבין עירובי תחומין לנזיר ביין, ואף על גב שאסור הוא בשתייתו, דכיון דמזון הוא לאחרים שרו ליה רבנן.

וכן מערבין מאותו טעם **לישראל בתרומה** ואף שאסורה לו, כיון שמותרת לכהנים.

סומכוס אומר: אין מערבין לישראל אלא בחולין ולא בתרומה [ובגמרא מפרש דלא פליג סומכוס על יין לנזיר כיון שיכול לישאל על נזירותו].

ומערבין — לדעת כולם — **לכהן על ידי שנותנין אותו בבית הפרס** [שדה שאבד בה קבר, ושדה שנחרש בה קבר], ואף שאסור מדרבנן לכהן ליכנס שם, שמא נמצא שם עצם כשעורה המטמא במגע ומשא, וכל שאין יכול ליכנס ולאכול את עירובו אי אפשר לומר ש"שביחתו במקום עירובו", אפילו הכי מותר, כיון שמותר ליכנס שם על